

บทที่ 14 ลักษณะ 2 ฎีกา

ความมุ่งหมายและขอบเขตของการฎีกา

การฎีกาเป็นขั้นตอนที่เกิดขึ้นภายหลังจากที่ศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาหรือคำสั่งแล้ว คู่ความหรือผู้ที่ต้องถูกระทบโดยผลแห่งคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นจะต้องเสียประโยชน์หรือไม่พอใจในคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ อาจจะคัดค้านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ได้ด้วยการฎีกา

แต่การฎีกาก็ต้องอยู่ภายในขอบเขตที่กฎหมายได้กำหนดไว้ มิใช่ว่าทุกคนจะฎีกาได้ทุกเรื่องทุกรายก็หาไม่ หลักในการฎีกาในเบื้องต้นมีลักษณะทำนองเดียวกับการอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้น แต่มีข้อขีดขั้นมากกว่าชั้นอุทธรณ์

ข้อเสนอแนะในการศึกษา

ในการศึกษาในลักษณะฎีกานี้ ก่อนที่นักศึกษาจะศึกษาผู้เขียนใคร่จะขอเสนอแนะว่า นักศึกษาควรจะได้เข้าใจในลักษณะอุทธรณ์ให้ละเอียดก่อน ทั้งนี้เพราะบทบัญญัติต่าง ๆ ส่วนใหญ่ในลักษณะอุทธรณ์จะถูกนำไปใช้ในชั้นฎีกาโดยอนุโลมด้วย ถ้าหากพื้นฐานในลักษณะอุทธรณ์ยังไม่แน่นพอจะทำให้ยากต่อการทำความเข้าใจ เป็นผลเสียต่อกำลังใจและการสอบไล่ในที่สุด

บทบัญญัติในชั้นฎีกานี้มีเพียง 5 มาตรา แม้บทใหญ่ในลักษณะนี้คือ มาตรา 247 ซึ่งมีความว่า

“ในกรณีที่ศาลอุทธรณ์ได้พิพากษาหรือมีคำสั่งในชั้นอุทธรณ์แล้วนั้น ให้ยื่นฎีกาได้ภายในกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์นั้น และภายใต้บังคับบทบัญญัติที่ตามมาตราต่อไปนี้ กับกฎหมายอื่นว่าด้วยการฎีกา ให้นำบทบัญญัติในลักษณะ 1 ว่าด้วยอุทธรณ์มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม”

สาระสำคัญของแม่บท มาตรา 247

จากแม่บทใหญ่ มาตรา 247 นี้ มีสาระสำคัญ 2 ประการ คือ

- 1) การยื่นฎีกา
- 2) กฎหมายที่จะนำมาใช้บังคับในชั้นฎีกา

คดีที่จะฎีกาได้

- 1) การยื่นฎีกา

มีปัญหาว่าคดีที่ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลฎีกาได้หรือกล่าวโดยสรุปว่า คดีที่จะฎีกาได้นั้น ถือหลักเกณฑ์อย่างไร ?

หลักเกณฑ์ คดีที่จะฎีกาได้นั้น ถือหลักเกณฑ์ในเบื้องต้นว่าต้องเป็นคดีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาหรือมีคำสั่งแล้วเสมอไป หลักนี้มาจากมาตรา 247 ที่บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลอุทธรณ์ได้พิพากษาหรือมีคำสั่งในชั้นอุทธรณ์แล้วนั้น ให้ยื่นฎีกาได้...ฯลฯ”

แต่อย่างไรก็ตาม หลักนี้เป็นข้อพิจารณาเบื้องต้นเท่านั้น การฎีกายังจะต้องอยู่ภายในขอบเขตที่กฎหมายบัญญัติไว้อีกด้วย ซึ่งจะได้ศึกษาต่อไป.

ผู้มีสิทธิฎีกา

ใครบ้างเป็นผู้มีสิทธิฎีกา ?

หลักในเรื่องใครเป็นผู้มีสิทธิฎีกานั้นมีลักษณะทำนองเดียวกับผู้มีสิทธิอุทธรณ์ เพราะโดยปกติผู้มีสิทธิฎีกาก็คือคู่ความในคดี แต่กฎหมายก็ได้เจาะจงว่าต้องเป็นคู่ความเสมอไป เพราะฉะนั้น นอกจากคู่ความแล้ว ใครก็ตามถ้าเป็นผู้มีส่วนได้เสียแล้วก็ย่อมมีสิทธิฎีกาได้ในประเด็นที่เกี่ยวกับส่วนได้เสียของตน เช่น ศาลชั้นต้นมีคำสั่งในเรื่องคำรักษาทรัพย์และไม่เป็นที่พอใจของผู้รักษาทรัพย์ ๆ ย่อมยื่นอุทธรณ์ฎีกาได้ (ดูคำพิพากษาฎีกาที่ 193/2502) แต่ในบางกรณี แม้จะมีฐานะเป็นคู่ความในคดี ก็ไม่แน่ว่าจะมีสิทธิฎีกา ถ้าหากมิได้โต้แย้งตั้งประเด็นขึ้นไว้ในระหว่างพิจารณา ย่อมไม่มีสิทธิอุทธรณ์ฎีกา (ดูคำพิพากษาฎีกาที่ 814-815/2514) และแม้แต่จำเลยจะไม่ได้รับหมายเรียกให้ยื่นคำให้การก็ยังมีสิทธิที่จะฎีกาได้ (ดูคำพิพากษาฎีกาที่ 474/2503).

คำพิพากษาฎีกาที่ 123/2519

ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับคำพิพากษาศาลชั้นต้นให้ผู้อุทธรณ์ชนะคดี ผู้อุทธรณ์ชอบที่จะขอรับเงินค่าธรรมเนียมที่วางไว้ต่อศาลเมื่อยื่นอุทธรณ์คืนได้ แต่ศาลชั้นต้นยังไม่คืน ผู้อุทธรณ์อุทธรณ์คำสั่งให้ศาลอุทธรณ์พิพากษาให้คืนเงินจำนวนที่จำเลยวางศาลไว้ โจทก์ฎีกาได้.

คำพิพากษาฎีกาที่ 420/2519

แม้ศาลชั้นต้นจะสั่งไม่รับฟ้องของโจทก์ จึงไม่ได้หมายเรียกจำเลยให้มาแก้คดี แต่ศาลอุทธรณ์พิพากษายกคำสั่งศาลชั้นต้น และให้ศาลชั้นต้นรับฟ้องไว้พิจารณา จำเลยฎีกาได้ตาม ป.วิ.แพ่ง มาตรา 247.

(ดูรายละเอียดเทียบเคียงผู้มีสิทธิอุทธรณ์ มีหลักทำนองเดียวกัน)

ผู้ไม่มีอำนาจลงชื่อในฟ้องฎีกา

ตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นนี้แล้วว่า โดยปกติผู้ที่จะฎีกามักได้แก่คู่ความหรือผู้มีส่วนได้เสีย แต่อย่างไรก็ตาม ในการพิจารณาจะต้องพิจารณาถึงว่าผู้ฎีกานั้นจะต้องเป็นผู้มีอำนาจฟ้องฎีกาได้ด้วย คือเป็นผู้มีอำนาจลงชื่อในฟ้องฎีกาด้วย ในกรณีนี้มักได้แก่นิติบุคคล เช่น กรรมการของบริษัทซึ่งเป็นนิติบุคคล ก็ต้องดูว่าอำนาจกรรมการของนิติบุคคลนั้นมีเพียงใด หนังสือบริคณห์สนธิระเบียบข้อบังคับให้กรรมการที่ลงชื่อจึงจะผูกพันบริษัท เช่น ต้องลงชื่อ 2 คน และประทับตราของบริษัทด้วยจึงจะผูกพันบริษัทดังนี้เป็นต้น การฟ้องฎีกาโดยที่ตนเองไม่มีอำนาจ ย่อมเป็นฟ้องที่ไม่ชอบด้วยวิธีพิจารณา เช่น กรรมการของบริษัท 2 นาย ซึ่งมีใช้ผู้ชำระบัญชี ไม่มีอำนาจลงชื่อในฟ้องฎีกาแทนบริษัทที่ได้เลิกไปก่อนวันยื่นฎีกาได้.

การให้สัตยาบันในฟ้องฎีกา

อนึ่ง มีข้อทำให้เกิดสงสัยว่า ในกรณีดังกล่าวมานี้ ถ้าหากว่าฎีกานั้นลงชื่อโดยผู้ไม่มีอำนาจไปแล้ว ต่อมาผู้ที่มีอำนาจแท้จริงได้ลงชื่อให้สัตยาบันการกระทำของกรรมการ 2 คนแรก ดังนี้ ถ้ากระทำเมื่อพ้นระยะเวลาฎีกาแล้ว การให้สัตยาบันเช่นว่านี้จะทำได้หรือไม่ ?

เรื่องนี้ในเบื้องต้นจะเห็นว่า กรรมการซึ่งมิใช่ผู้ชำระบัญชีไม่มีอำนาจลงชื่อในฟ้องฎีกาแทนนิติบุคคลที่ได้เลิกไปก่อนวันยื่นฎีกาได้ ผู้มีอำนาจลงชื่อในฎีกาจะมาให้สัตยาบันเมื่อพ้นระยะเวลาฎีกาแล้วไม่ได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 1071/2514)

การใช้สิทธิฎีกาของทนายความ

เปรียบเทียบการใช้สิทธิฎีกาของทนายความ ถ้าเป็นกรณีทนายความลงชื่อโดยไม่มีอำนาจ คู่ความจะให้สัตยาบันเมื่อพ้นกำหนดอายุฎีกาแล้ว จะทำได้หรือไม่ ?

ในเรื่องนี้ผู้เขียนมีความเห็นว่า ถ้าถือแนววินิจฉัยของศาลฎีกาตามคำพิพากษาฎีกาที่ 1071/2514 แล้ว ย่อมให้สัตยาบันแก่ทนายเมื่อพ้นกำหนดอายุฎีกาไม่ได้ แต่ถ้าหากว่าผู้มีอำนาจฟ้องฎีกาได้ให้สัตยาบันและได้ยื่นใบแต่งทนายความที่ถูกต้องมาด้วยแล้ว แม้พ้นกำหนดระยะเวลาแล้ว กลับใช้ได้ คังนัยคำพิพากษาฎีกาที่ 935/2498 (ประชุมใหญ่).

คำพิพากษาฎีกาที่ 935/2498 (ประชุมใหญ่)

โจทก์ฟ้องขับไล่จำเลย ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ขับไล่ จำเลยอุทธรณ์ ศาลชั้นต้นสั่งรับอุทธรณ์ โจทก์ได้รับสำเนาอุทธรณ์แล้วยื่นคำร้องขอไม่ให้รับอุทธรณ์จำเลย เพราะทนายผู้ยื่นอุทธรณ์ไม่มีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามใบแต่งทนาย จำเลยแถลงว่าพลังผลออกไป ขอให้สัตยาบันการที่ทนายลงนามไปในอุทธรณ์ และเสนอใบแต่งทนายอีกฉบับให้อำนาจทนายอุทธรณ์ฎีกา

ศาลอุทธรณ์เห็นว่า การที่จำเลยให้สัตยาบันแก่ทนาย เมื่อพ้นกำหนดอายุอุทธรณ์แล้ว ไม่ทำให้อุทธรณ์กลับเป็นอุทธรณ์ที่รับพิจารณาได้ พิพากษาให้ยกอุทธรณ์

จำเลยฎีกา

ศาลฎีกาประชุมใหญ่เห็นว่า เรื่องการยื่นอุทธรณ์โดยผู้ยื่นไม่มีอำนาจ และศาลชั้นต้นสั่งรับอุทธรณ์ไว้เช่นนี้ เป็นกรณีต้องด้วย ป.วิ.แพ่ง มาตรา 27 ข้อเท็จจริงที่ได้ความในคดีนี้ ศาลฎีกาเห็นว่าจำเลยมิได้ประวิงคดีแต่อย่างใด สมควรจะให้แก้ไขได้ และบัดนี้จำเลยได้มอบอำนาจให้ทนายจำเลยใช้สิทธิอุทธรณ์ฎีกาได้แล้ว ทั้งได้ให้สัตยาบันในอุทธรณ์ที่ทนายจำเลยได้ลงชื่อแทนจำเลยแล้ว จึงชอบที่จะรับอุทธรณ์จำเลยไว้พิจารณาต่อไป พิพากษาให้ยกคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ให้รับอุทธรณ์จำเลยดำเนินการต่อไป.

คำพิพากษาฎีกาที่ 1999/2518

บริษัทจำกัดแต่งทนายความโดยกรรมการลงชื่อไม่ถูกต้องตามข้อบังคับและไม่ได้ลงชื่อทนายความ เมื่อสืบพยานโจทก์เสร็จแล้วจึงขอยื่นใบแต่งทนายความที่ลงชื่อกรรมการและลงชื่อทนายความโดยถูกต้องใหม่ คังนัยศาลสั่งรับใบแต่งทนายความของโจทก์โดยถือว่าเป็นการสมบูรณ์มาแต่ต้น.

คู่ความที่ชนะคดีจะฎีกา

มีปัญหาว่า ถ้าศาลอุทธรณ์พิพากษาให้คู่ความฝ่ายใดชนะคดี คู่ความฝ่ายที่ชนะนั้น มีความประสงค์จะฎีกา ผู้ชนะคดีนั้นจะยังคงมีสิทธิฎีกาได้หรือไม่ ?

ปัญหาว่า คู่ความผู้ชนะคดีจะฎีกาได้หรือไม่ มีหลักทำนองเดียวกันกับเรื่องผู้ชนะคดี จะอุทธรณ์ จะเห็นว่าสิทธิที่จะยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาได้หรือไม่ ไม่ได้ถือเอาการแพ้ชนะเป็นเกณฑ์ ถ้าไม่อยู่ในข้อห้ามฎีกาก็ย่อมมีสิทธิฎีกาได้.

(ดู คำพิพากษาฎีกาที่ 900/2505, 524/2513 ในเรื่องอุทธรณ์หัวข้อ “ผู้ชนะคดีจะอุทธรณ์” หน้า 57, 58)

การฎีกาของนิติบุคคล

มีปัญหาเกี่ยวกับสิทธิฎีกาต่อไปว่า นิติบุคคล เช่น ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือบริษัทจำกัด ซึ่งแพ้คดีในชั้นศาลอุทธรณ์และได้ยื่นฎีกาไว้ แต่ระหว่างฎีกา นิติบุคคลนั้นได้จดทะเบียนเลิกเป็นนิติบุคคล เช่น จดทะเบียนเลิกห้างหุ้นส่วน บริษัท ฯลฯ ดังนี้ มีปัญหาว่าสิทธิฎีกาจะยังคงมีอยู่หรือไม่ และคำฟ้องฎีกานั้นจะยังคงใช้ได้ต่อไปหรือไม่ ?

ปัญหานี้ผู้เขียนมีความเห็นว่า เมื่อเริ่มใช้สิทธิแล้ว สิทธินั้นยังคงมีอยู่ และคำฟ้องฎีกานั้น ยังคงใช้ได้ต่อไป ถึงแม้ว่าการจดทะเบียนเลิกนิติบุคคลถือว่าเป็นการสิ้นสภาพนิติบุคคล ก็ตายได้อย่างบุคคลธรรมดาก็ตาม แต่จะถือว่าตายทันทีอย่างบุคคลธรรมดาก็ได้ การสิ้นสภาพของนิติบุคคลโดยจะจดทะเบียนเลิกนั้นกฎหมายถือว่ายังไม่ตายทันที แต่ยังคงอยู่เพื่อการชำระบัญชี และแม้ชำระบัญชีแล้วก็ยังฟ้องได้ภายใน 2 ปี ดังที่ ป.พ.พ. บัญญัติไว้ในมาตรา 1249, 1272 (เทียบนัยคำพิพากษาฎีกาที่ 1331/2497)

คำพิพากษาฎีกาที่ 1331/2497

โจทก์ฟ้องเรียกเงินมัดจำ 9,000 บาท และค่าเสียหาย 1,000 บาทจากจำเลย ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยคืนมัดจำกับดอกเบี้ยให้โจทก์ ส่วนค่าเสียหายให้ยกเสีย ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน

จำเลยฎีกา ระหว่างฎีกาโจทก์ยื่นคำร้องว่า จำเลยได้ไปจดทะเบียนเลิกห้างหุ้นส่วน และพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ความเป็นห้างหุ้นส่วนของจำเลยจึงสิ้นสุดลงแล้ว ห้างหุ้นส่วนจำเลยไม่มีสิทธิฎีกา

ศาลสอบจำเลย ๆ แลลงว่าได้จดทะเบียนเลิกห้างหุ้นส่วนจำกัดจริง ๆ แต่ผู้ถือหุ้นได้ตกลงให้นายโหมวนำผู้จัดการเป็นผู้ดำเนินคดีต่อไปและรับผิดชอบในหนี้สินนี้ด้วย

ศาลฎีกาเห็นว่า ตาม ป.พ.พ.มาตรา 1249 บัญญัติว่า “ห้างหุ้นส่วน ฯลฯ แม้จะได้เลิกกันแล้ว ก็ให้พึงถือว่าคงตั้งอยู่ตราบเท่าเวลาที่จำเป็นเพื่อการชำระบัญชี” และมาตรา 1272 บัญญัติว่า “ในคดีฟ้องเรียกหนี้สินซึ่งห้างหุ้นส่วนเป็นลูกหนี้อยู่ในฐานะเช่นนั้น ห้ามมิให้ฟ้องเมื่อพ้นกำหนด 2 ปี นับแต่วันที่ถึงที่สุดแห่งการชำระบัญชี” เมื่อหุ้นส่วนถูกฟ้องได้ โฉนจะต่อสู้คดีจนถึงที่สุดไม่ได้ จึงไม่เป็นปัญหาเรื่องที่ห้างหุ้นส่วนจำกัดจำเลยจะฎีกาได้... ฯลฯ

การสละสิทธิฎีกา

มีปัญหาว่าเมื่อคู่ความฟังคำพิพากษาศาลอุทธรณ์แล้ว ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งยอมปฏิบัติตามคำพิพากษาโดยตกลงยอมสละสิทธิฎีกาไม่คิดใจที่จะฎีกาต่อไป ดังนี้ ต่อมาฝ่ายที่สละสิทธิฎีกาจะหวนกลับมาฎีกาภายในระยะเวลาฎีกาอีกได้หรือไม่ ?

ในเรื่องนี้ขอให้ระลึกไปถึงหลักใหญ่ของคดีแพ่งเป็นเรื่องส่วนตัวของแต่ละบุคคล ทุกคนย่อมมีสิทธิภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย เมื่อมีสิทธิแล้ว การที่บุคคลจะสละสิทธิต่าง ๆ ของตนก็ย่อมทำได้ และเมื่อสละแล้วสิทธิในเรื่องนั้นก็หมดสิ้นลง เช่นเดียวกับสิทธิในการฎีกาเมื่อสละสิทธิฎีกาแล้วก็หมดสิทธิที่จะฎีกา คู่กัน ในคดีแพ่ง สิทธิอุทธรณ์ฎีกาจะหมดไปด้วยการทำสัญญากัน เมื่อสละสิทธิฎีกาแล้ว จะมาใช้สิทธิฎีกาที่สละแล้วนั้นหาได้ไม่ ดังตัวอย่างเช่น

คำพิพากษาฎีกาที่ 259/2486

เมื่อฟังคำพิพากษาศาลอุทธรณ์แล้ว คู่ความทั้งสองฝ่ายยื่นคำแถลงต่อศาลว่า โจทก์ซึ่งเป็นฝ่ายแพ้ในชั้นอุทธรณ์นั้นยอมตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ไม่คิดใจที่จะฎีกาต่อไป จึงร่วมกันแถลงให้ศาลทราบ ทั้งสองฝ่ายต่างได้ชำระเงินแก่กันแล้ว ส่วนค่าฤชาธรรมเนียมที่โจทก์วางไว้ต่อศาล จำเลยยอมให้โจทก์รับคืนไปได้ เมื่อยื่นคำแถลงอย่างนี้แล้ว ต่อมาระหว่างอายุฎีกานั้นเองโจทก์ก็ยื่นฎีกา จำเลยจึงคัดค้านว่า ศาลชอบที่จะไม่รับฎีกาของโจทก์ เพราะเหตุว่าโจทก์แถลงไว้แล้วว่าไม่คิดใจฎีกาแล้วมาฎีกาภายหลัง คดีขึ้นสู่ศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าการที่โจทก์แถลงว่าไม่ฎีกาต่อไปอีกจนกระทั่งจำเลยยอมให้โจทก์รับเงินไปจากศาล ข้อตกลงที่ชอบด้วยกฎหมายผูกพันโจทก์ โจทก์หมดสิทธิที่จะฎีกาต่อไป ศาลฎีกาจึงให้ยกฎีกาของโจทก์เสีย.

ข้อเสนอแนะ

จากแนวคำพิพากษานี้ ได้ให้ข้อสังเกตว่า การทำความตกลงใด ๆ กับคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งเพื่อมิให้ดำเนินคดีหรือฟ้องร้องกันไป ควรทำเป็นหนังสือสัญญา และในด้านเกี่ยวกับศาลควรต้องทำให้ศาลรับรู้ด้วย เพื่อป้องกันบิดเบือนเป็นอย่างอื่น

เปรียบเทียบการสละสิทธิฎีกาในคดีอาญา

การสละสิทธิฎีกาในคดีแพ่งจะแตกต่างกับคดีอาญาหรือไม่ ?

ในคดีแพ่งนั้น เมื่อคู่ความตกลงยอมตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ และตกลงว่าจะไม่ฎีกาต่อไป ถ้าการตกลงนั้นชอบด้วยกฎหมาย การตกลงนั้นก็ผูกพันคู่ความฝ่ายนั้นหมดสิทธิในการฎีกา (ดูคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 259/2486).

มีปัญหาว่าในคดีอาญา ถ้าจำเลยในคดีอาญาตกลงว่าจะไม่ฎีกาคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ แต่แล้วภายหลังเกิดกลับใจฎีกาเช่นนี้ ทำให้เกิดข้อน่าคิดว่า จำเลยจะทำเช่นนั้นได้หรือไม่ ?

ปัญหานี้ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า จำเลยน่าจะทำได้ ด้วยเหตุผลว่าในคดีอาญาไม่มีกฎหมายใดตัดสิทธิห้ามการอุทธรณ์ฎีกา ด้วยเหตุนี้ผู้เชี่ยวชาญจึงเห็นว่าจำเลยยังมีสิทธิฎีกาได้อยู่ (เทียบนัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 302/2495).

การยื่นฟ้องฎีกาใหม่

ในการยื่นฎีกา ถ้าศาลชั้นต้นไม่รับฎีกา โดยปกติกฎหมายให้สิทธิผู้ฎีกาอุทธรณ์คำสั่งไม่รับนั้นได้ตามมาตรา 234 ประกอบมาตรา 247 และมาตรา 252 (ศึกษารายละเอียดในมาตรา 252) แต่ถ้าหากผู้ฎีกาไม่อุทธรณ์คำสั่ง แต่ประสงค์จะใช้สิทธิยื่นฎีกาใหม่มีปัญหาว่าจะทำเช่นนั้นได้หรือไม่ ?

ในเรื่องนี้ต้องพิจารณาถึงระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดให้ยื่นฎีกาได้สิ้นสุดลงหรือยังเป็นหลัก เพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจให้ดูดังนี้ว่าพ้นกำหนด 1 เดือนนับแต่วันอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์หรือยัง ถ้ายังไม่พ้น คือยังอยู่ในระยะเวลาฎีกาได้อยู่ผู้ฎีกาก็มีสิทธิยื่นฎีกาใหม่ได้ ไม่มีข้อห้าม แต่ถ้าพ้นแล้วก็หมดสิทธิ ตัวอย่างเช่น

คำสั่งคำร้องของศาลฎีกาที่ 255/2494

ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษาด้วยกันให้ขับไล่จำเลยและบริวารออกจากห้องของโจทก์ จำเลยฎีกา ศาลชั้นต้นสั่งว่าเป็นฎีกาข้อเท็จจริงไม่รับ จำเลยจึงนำฎีกามาขึ้นใหม่ภายในอายุความฎีกา ศาลชั้นต้นสั่งว่าเป็นฎีกาซ้ำ ไม่รับฎีกา จำเลยยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งต่อศาลฎีกา

ศาลฎีกามีคำสั่งว่า “จำเลยฎีกาอ้างปัญหาข้อกฎหมายและภายในกำหนดอายุความการที่ศาลชั้นต้นสั่งไม่รับฎีกาลับแรกของจำเลยหาทำให้จำเลยหมดสิทธิฎีกาภายในกำหนดระยะเวลาฎีกาอย่างใดไม่ ให้รับฎีกาจำเลย”

คำสั่งคำร้องของศาลฎีกาที่ 198/2496

ผู้ร้องอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นที่สั่งไม่รับฎีกาฟ้องแย้งฉบับใหม่ของจำเลย โดยจำเลยผู้ร้องเห็นว่า เมื่อศาลสั่งไม่รับฎีกาก็อาจจะอุทธรณ์คำสั่งหรือทำฎีกามาขึ้นใหม่ก็ได้ เพราะกฎหมายใช้คำว่า “อาจ” จำเลยจึงมีสิทธิยื่นฎีกาใหม่ได้ เพราะอยู่ในอายุความขอให้ศาลฎีกาสั่งรับฎีกาของจำเลย

ศาลฎีกามีคำสั่งว่า “จำเลยยื่นฎีกาภายในอายุความให้รับฎีกา”

เปรียบเทียบยื่นฟ้องฎีกาใหม่กับ ป.วิ.อาญา

เปรียบเทียบแนววินิจฉัยของศาลฎีกาเกี่ยวกับคดีอาญา

คำสั่งคำร้องของศาลฎีกาที่ 149/2502 (คดีอาญา)

โจทก์ยื่นฎีกาวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2502 ศาลชั้นต้นสั่งไม่รับอ้างว่าเป็นฎีกาข้อเท็จจริงต่อมาวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2502 โจทก์ทำฎีกาปัญหาข้อกฎหมายมาขึ้นอีกฉบับหนึ่งภายในอายุความ โดยสละสิทธิที่จะอุทธรณ์คำสั่งฎีกาลับแรกที่ศาลสั่งไม่รับ

ศาลชั้นต้นมีคำสั่งฉบับหลังว่า เป็นฟ้องซ้ำ ไม่รับฎีกา โจทก์ยื่นคำร้องว่า กรณีเช่นนี้มิใช่เรื่องฟ้องซ้ำ เมื่อยังไม่หมดอายุฎีกา ขอบที่จะทำฎีกาขึ้นใหม่ได้ ไม่มีกฎหมายห้าม

ศาลฎีกามีคำสั่งว่า ฎีกาของโจทก์ที่อ้างว่าเป็นข้อกฎหมายนี้โจทก์ได้ยกขึ้นฎีกามาแล้วในฎีกาลับก่อน แต่ศาลชั้นต้นสั่งไม่รับอ้างว่าเป็นปัญหาข้อเท็จจริง ซึ่งโจทก์อาจร้องอุทธรณ์คำสั่งนั้นต่อศาลฎีกาได้ แต่โจทก์หาอุทธรณ์ไม่ กลับทำฎีกาข้อนี้ขึ้นมาใหม่ จึงเห็นว่าเมื่อโจทก์ไม่อุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้น คำสั่งนั้นก็ป็นอันยุติ ให้ยกคำร้องของโจทก์.

การยื่นฎีกา

การยื่นฎีกาต้องยื่นต่อศาลใด และเมื่อใด?

การยื่นฎีกา โดยหลักให้ยื่นต่อศาลชั้นต้นซึ่งมีคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น ภายในกำหนด 1 เดือนนับแต่ศาลได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์ ส่วนที่จะต้องปฏิบัติอย่างไรบ้างในการยื่นขอให้ศึกษารายละเอียดจากบทที่ 6 หัวข้อวิธีการยื่นอุทธรณ์ตามมาตรา 229 ซึ่งมีหลักเดียวกัน โดยนำมาใช้กับลักษณะฎีกาได้โดยอนุโลมตามมาตรา 247 เช่น ผู้ฎีกาจะต้องนำเงินค่าธรรมเนียมที่จะต้องใช้แทนอีกฝ่ายหนึ่งมาวางศาลพร้อมฎีกาเสมอ แม้ว่าคนจะเป็นฝ่ายชนะคดีในศาลชั้นต้นก็ตาม (ฎ.589/2485, 690- 691/2485, กร.47/2487, ฎ.1706/2500, 1321/2521, 2094/2514)

ระยะเวลาฎีกา

การยื่นฎีกามีระยะเวลาหรือต้องกระทำภายในกำหนดเท่าไร?

การยื่นฎีกา ระยะเวลากฎหมายกำหนดไว้ให้กระทำภายในกำหนด 1 เดือนนับตั้งแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์

หมายเหตุ เกี่ยวกับคำว่า ระยะเวลา นักนิติศาสตร์บางท่านใช้ถ้อยคำว่า อายุความฎีกา ขอให้นักศึกษาเข้าใจว่าผู้ใช้เขียนใช้คำว่า ระยะเวลา โดยความมุ่งหมายจะให้เห็นแตกต่างกับคำว่า อายุความซึ่งผู้เขียนมีความเห็นว่า ถ้ากำหนดให้ฎีกาได้ภายใน 1 เดือนเป็นอายุความแล้ว การยื่นหรือขยายอายุความย่อมทำไม่ได้ เพราะกฎหมายห้ามยื่นหรือขยายอายุความ (ดู ป.พ.พ. มาตรา 191) แต่ถ้าเป็นระยะเวลาแล้วสามารถยื่นหรือขยายได้ (ดู ป.วิ.แพ่ง มาตรา 23) ซึ่งผู้เขียนได้ข้อสังเกตจากแนววินิจฉัยของศาลฎีกาหลายเรื่องว่า กำหนดฎีกา 1 เดือนนี้สามารถขยายได้โดยมาตรา 23 ซึ่งนักศึกษาจะได้ศึกษาต่อไปในชั้นนี้ก็ขอตั้งเป็นข้อสังเกตไว้แก่นักศึกษาด้วย)

เปรียบเทียบกับคดีอาญา

ในเรื่องระยะเวลาการอุทธรณ์ฎีกาคดีแพ่งต่างกันหรือเหมือนกันกับการอุทธรณ์ฎีกาคดีอาญาอย่างไร?

คดีแพ่ง		คดีอาญา	
การอุทธรณ์	การฎีกา	การอุทธรณ์	การฎีกา
กำหนด 1 เดือน นับตั้งแต่วันที่ศาลชั้นต้นอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น (ดูมาตรา 229)	กำหนด 1 เดือน นับตั้งแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์ (ดูมาตรา 247)	กำหนด 15 วัน นับตั้งแต่วันที่ศาลชั้นต้นอ่าน หรือถือว่าได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งให้คู่ความฟัง (ดู ป.วิ.อาญา มาตรา 198)	กำหนด 1 เดือน นับตั้งแต่วันอ่านหรือถือว่าได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ ให้คู่ความฝ่ายที่ฎีกาฟัง (ดู ป.วิ.อาญา มาตรา 216)

วิธีนับระยะเวลา

การนับระยะเวลาฎีกา 1 เดือนมีวิธีนับอย่างไร?

วิธีการนับ ใช้หลักวิธีนับตาม ป.พ.พ. ทำนองเดียวกับการนับระยะเวลาในลักษณะอุทธรณ์ (ขอให้ย้อนไปดูในลักษณะอุทธรณ์) เพียงแต่ว่าเรื่องฎีกา การนับ ๆ ตั้งแต่วันที่อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์ วันที่อ่านอาจเป็นคนละวันกับวันที่ลงคำพิพากษาหรือคำสั่ง เพราะทางปฏิบัติโดยปกติศาลอุทธรณ์มิได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งเอง แต่จะใช้วิธีส่งไปให้ศาลชั้นต้นเจ้าของสำนวนเป็นผู้อ่าน (ดู มาตรา 244) เพราะฉะนั้นให้ถือวันอ่านเป็นเกณฑ์ ไม่ใช่วันที่ลงคำพิพากษานั้น

การขอขยายระยะเวลายื่นฎีกา

มีปัญหาว่า ถ้าผู้ฎีกาไม่อาจยื่นฎีกาได้ทันภายในกำหนด 1 เดือนตามกฎหมาย ผู้ฎีกาจะมีทางแก้ไขประการใด

ทางแก้ไขในเรื่องนี้ ผู้ฎีกาอาจยื่นคำร้องขอขยายระยะเวลาการยื่นฎีกาต่อศาลชั้นต้นที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น โดยอาศัยมาตรา 23 และเมื่อใช้มาตรา 23 ก็ต้องปฏิบัติตามได้กฎเกณฑ์ของมาตรา 23 ด้วย นั่นก็คือจะขอขยายระยะเวลาได้ต่อเมื่อมีพฤติการณ์พิเศษ และผู้ฎีกาได้ขอขยายระยะเวลาก่อนพ้น 1 เดือนนับแต่ศาลได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ ถ้าขอขยายระยะเวลาเมื่อพ้นกำหนด 1 เดือนแล้ว จะต้องเป็นกรณีที่มีเหตุสุดวิสัย ทำนองเดียวกับการอุทธรณ์เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลา (ขอให้ศึกษารายละเอียดจากลักษณะอุทธรณ์ซึ่งนำมาตรา 23 ไปใช้โดยหลักเดียวกัน) ตัวอย่างการขยายระยะเวลาฎีกา เช่น

คำพิพากษาฎีกาที่ 1567/2495

นายจำเลยยื่นฎีกาและยื่นคำร้องขอเลื่อนระยะเวลาวางเงินค่าธรรมเนียมและค่าทนายที่จะต้องใช้แทนโจทก์ไป 15 วัน เพราะจำเลยอาจเจ็บป่วยหรือมาไม่ทันรถ ศาลชั้นต้นอนุญาตต่อมารอบ 15 วัน จำเลยก็เอาเงินค่าธรรมเนียมค่าทนายมาวางศาล ศาลชั้นต้นสั่งรับฎีกา ดังนี้เท่ากับเป็นการขยายเวลาที่จะยื่นฎีกา จึงชอบที่จะทำได้ตามมาตรา 23 ฎีกาของจำเลยจึงชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาฎีกาที่ 775-776/2507

การขอขยายกำหนดเวลายื่นฎีกาจะทำได้ต่อเมื่อมีพฤติการณ์พิเศษ และจะต้องมีคำขอขึ้นมาก่อนสิ้นระยะเวลาที่กำหนดให้ยื่นฎีกา เว้นแต่กรณีที่มีเหตุสุดวิสัย กรณีที่ผู้รับมอบอำนาจของทนายความให้ไปฟังคำพิพากษาศาลอุทธรณ์แทน ละเลยหน้าที่ไม่แจ้งผลของคำพิพากษาให้ทนายทราบ และกรณีที่ด้วยความอ้างเหตุว่าไปค้าขายต่างจังหวัดล้มป่วยลงเพิงหาย เพิงเดินทางมาพบทนายความของตน ไม่ถือว่าเป็นพฤติการณ์พิเศษหรือเหตุสุดวิสัยที่จะขอขยายกำหนดเวลายื่นฎีกาได้ (ศุ ฎ.1095/2507, 523/2513, 2094/2514, 491/2515, 355/2517 ฯลฯ)

ทางแก้ข้อขัดข้องในการไปยื่นฎีกา

ตามหลักของการยื่นฎีกาตามที่ได้ศึกษากันมาในตอนต้นให้ยื่นต่อศาลชั้นต้นโดยนำมาตรา 229 มาใช้ในชั้นฎีกาโดยอนุโลมตามมาตรา 247 นั้น ทำให้เกิดข้อน่าคิดว่า ถ้าเมื่อผู้ฎีกามีเหตุขัดข้องไม่สามารถไปยื่นฎีกาคือศาลชั้นต้นเจ้าของสำนวนนั้นได้ เช่น เนื่องจากอุทกภัย หรือการปฏิบัติ จลาจล เป็นเหตุให้ทางคมนาคมถูกตัดขาด เช่นนี้จะมีทางแก้ได้อย่างไร?

ทางแก้ในเรื่องนี้ผู้ฎีกาอาจจะอาศัยมาตรา 10 แห่ง ป.วิ.แพ่ง ยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องขอยื่นฎีกาคือศาลชั้นต้นที่ตนมีภูมิลำเนาหรือศาลที่ตนอยู่ในเขตอำนาจในขณะนั้นยอมทำได้ในกรณีเช่นนี้ถือว่าได้ยื่นฎีกาแล้วตั้งแต่วันนั้น เช่น โจทก์และจำเลยต่างมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำนาจศาลแพ่ง โจทก์ฟ้องจำเลยในคดีแพ่งต่อศาลแพ่ง แต่ปรากฏผลทางคดีว่าศาลแพ่งและศาลอุทธรณ์ยกฟ้องโจทก์ ๆ มีความประสงค์จะฎีกาคือศาลฎีกา แต่เมื่อเหตุตัวโจทก์ไปทำธุรกิจที่จังหวัดลำปาง แต่ตอนเดินทางกลับกรุงเทพฯ เมื่อมาถึงจังหวัดนครสวรรค์เกิดอุทกภัยน้ำท่วมใหญ่ การคมนาคมทุกเส้นทางถูกตัดขาด สุดวิสัยที่จะเดินทางต่อไปได้ ถ้าสมมติว่าระยะเวลาที่จะยื่นฎีกาได้จะสิ้นสุดลงในวันนั้นซึ่งเป็นวันสุดท้ายที่จะยื่นฎีกาได้ โจทก์ยอมแก้ปัญหามาโดยการยื่นฎีกาคือศาลจังหวัดนครสวรรค์ได้ และในกรณีเช่นนี้กฎหมายถือว่าโจทก์ได้ยื่นฎีกาภายในระยะเวลา

ตามกฎหมายแล้ว หลักนี้ทำนองเดียวกับการยื่นอุทธรณ์ (ให้ดูรายละเอียดในหัวข้อทางแก
ข้อขัดข้องในการไปยื่นอุทธรณ์ หน้า 238-241 และ ฎ.967/2494, 1254/2503)

ตัวอย่างการใช้มาตรา 10

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1254/2503

โจทก์กับผู้ร้องต่างเป็นเจ้าของที่ดินตามคำพิพากษาของจำเลยแต่ต่างศาลกัน โจทก์ฟ้องและ
ชนะคดีที่ศาลจังหวัดอุดรธานีแล้วบังคับคดียึดทรัพย์ของจำเลยซึ่งอยู่ในเขตศาลจังหวัดราชบุรี
ผู้ร้องฟ้องและชนะคดีที่ศาลจังหวัดราชบุรี โดยศาลจังหวัดราชบุรีพิพากษาคดีในวันสุดท้ายแห่ง
ระยะเวลาของเฉลี่ยหนี้ ผู้ร้องไม่มีเวลาพอที่จะไปยื่นคำร้องขอเฉลี่ยหนี้ที่ศาลจังหวัดอุดรฯ ได้
ดังนั้นผู้ร้องขอยื่นคำร้องขอเฉลี่ยหนี้ที่ศาลจังหวัดราชบุรีโดยอ้างเหตุสุดวิสัยตามมาตรา 10 ได้

การยื่นฎีกาเมื่อพ้นกำหนด

มีปัญหาว่าถ้าผู้ฎีกายื่นฎีกาเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาและกรณีมิใช่เหตุสุดวิสัย ผลจะ
เป็นประการใด?

ฎีกาที่ยื่นพ้นกำหนด 1 เดือน นับแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์
และกรณีมิใช่เหตุสุดวิสัย ถือได้ว่าฎีกานั้นไม่ชอบ ศาลย่อมมีคำสั่งไม่รับฎีกานั้น (เทียบนัย
คำสั่งคำร้องของศาลฎีกาที่ 339/2514)

มีข้อนำคิดจากปัญหาข้างต้นต่อไปว่า ในกรณีที่ถือว่าเป็นฎีกาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย
เนื่องจากการยื่นเมื่อพ้นกำหนดเวลาที่กฎหมายกำหนด เมื่อเป็นดังนี้ศาลชั้นต้นจะสั่งขยายระยะ
เวลาโดยอาศัยมาตรา 23 จะได้หรือไม่?

ปัญหาในกรณีเช่นนี้ เมื่อถือว่าเป็นฎีกาที่ยื่นเมื่อพ้นกำหนดตามกฎหมายเป็นฎีกาที่ไม่ชอบ
แล้ว ศาลชั้นต้นจะอาศัยบทบัญญัติมาตรา 23 สั่งขยายระยะเวลาในการยื่นฎีกาย่อมทำไม่ได้
ดังตัวอย่างเทียบนัยคำสั่งคำร้องของศาลฎีกาที่ 1160/2514 (ประชุมใหญ่)

คำสั่งคำร้องของศาลฎีกาที่ 1160/2514 (ประชุมใหญ่)

โจทก์ในคดีแพ่งยื่นฎีกาต่อพัสดีเรือนจำภายในกำหนดอายุความฎีกา แต่พัสดีเรือนจำ
ส่งฎีกาของโจทก์มาศาลเมื่อพ้นกำหนดอายุความฎีกาแล้ว เช่นนี้เป็นกรณียื่นฎีกาที่ไม่ชอบ เพราะ
โจทก์จะยื่นฎีกาต่อพัสดีเรือนจำไม่ได้ และศาลจะสั่งขยายระยะเวลาการยื่นฎีกาให้ในกรณีเช่นนี้
ตามมาตรา 23 ไม่ได้

การขอแก้ไขเพิ่มเติมฎีกา

มีปัญหาว່ว่าเมื่อยื่นฎีกาไปแล้ว แต่มีข้อขาดตกบกพร่อง ผู้ฎีกาจะขอแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องฎีกาได้หรือไม่ เพียงใด?

ในเรื่องนี้โดยปกติผู้ฎีกาย่อมยื่นคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องฎีกาได้โดยอาศัยบทบัญญัติ มาตรา 179, 180 ประกอบมาตรา 247 แต่ที่ควรระวังจะต้องกระทำเสียภายในกำหนดระยะเวลา ยื่นฎีกา (ตามนัยคำสั่งคำร้องของศาลฎีกาที่ 199/2496, 201/2515)

จากปัญหาข้างต้นทำให้น่าคิดต่อไปว่า ถ้าผู้ฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องฎีกา แต่ได้กระทำ ภายหลังเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลายื่นฎีกาแล้ว ผลจะเป็นประการใด? คำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติม ฟ้องฎีกานั้นจะเสียไปหรือไม่?

แนววินิจฉัยของศาลฎีกาในเรื่องนี้ถือหลักว่าจะแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องฎีกาเมื่อพ้นกำหนด ระยะเวลายื่นฎีกาแล้วทำไม่ได้ (ดังในคำสั่งคำร้องของศาลฎีกาที่ 153/2494, 70/2495, 638/ 2504, 201/2515) แต่การขอแก้ไขเพิ่มเติมฎีกานั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่ายังไม่เสียไปเลยทีเดียว หากยื่นเข้ามาและศาลยอมรับไว้ ย่อมเปลี่ยนฐานะเป็นคำแถลงประกอบฎีกา (เทียบนัยคำสั่ง คำร้องของศาลฎีกาที่ 59/2513)

คำสั่งคำร้องของศาลฎีกาที่ 59/2513

โจทก์ยื่นฎีกาแล้ว แต่ฎีกาของโจทก์ยังขาดตกบกพร่องในข้อความสำคัญด้วยความ พลังผลอ โจทก์จึงขอแก้ไขเพิ่มเติมฎีกาของโจทก์ ปรากฏว่าโจทก์ฟังคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ เมื่อ 16 ตุลาคม 2512 ยื่นฎีกาเมื่อ 14 พฤศจิกายน 2512 และยื่นคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมฎีกา วันที่ 8 มกราคม 2513

ศาลฎีกาสั่งว่า เลขกำหนดระยะเวลายื่นฟ้องฎีกาแล้วจะเพิ่มเติมแก้ไขฎีกาอีกไม่ได้ ให้รับไว้โดยถือว่าเป็นคำแถลงประกอบฎีกาเท่าที่จะถือได้

การขอแก้ไขถ้อยคำที่ผิดพลาด

ตามที่ศึกษากันมาข้างต้นแล้วว่า ถ้าขอแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องฎีกาเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลา ฎีกาทำไม่ได้ ทำให้เกิดข้อสงสัยว่าถ้าเป็นการแก้ไขถ้อยคำที่ผิดพลาดในฟ้องฎีกา เช่นพิมพ์หรือ เขียนผิดพลาด เช่นพิมพ์คำว่าจำเลยเป็นคำว่าโจทก์ ดังนี้จะขอแก้ไขในกรณีเช่นนี้ได้หรือไม่?

ในกรณีที่เป็นเรื่องที่ขอแก้ไขถ้อยคำที่พิมพ์ผิดพลาดแม้จะพ้นระยะเวลายื่นฎีกาแล้ว ย่อมทำได้ (เทียบนัยคำสั่งคำร้องของศาลฎีกาที่ 372/2515)

คำสั่งร้องขอศาลฎีกาที่ 372/2515

จำเลยมีความประสงค์ขอแก้ไขข้อความที่ผิดไปตามฎีกาของจำเลย จากข้อความที่ว่า “ตามที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษาให้จำเลยได้กรรมสิทธิ์ในที่พิพาทโดยการครอบครอง” เป็น “ตามที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษาให้โจทก์ได้กรรมสิทธิ์ในที่พิพาทโดยการครอบครอง” โดยอ้างว่ามีได้ทำให้โจทก์เสียหายแต่ประการใด โปรดอนุญาต...ฯลฯ

ศาลฎีกามีคำสั่งว่าเป็นการแก้คำที่พิมพ์ผิดพลาดเท่านั้น อนุญาต

2.) กฎหมายที่จะนำมาใช้บังคับในชั้นฎีกา

มาตรา 247 ตอนท้าย บัญญัติว่า “และภายใต้บังคับบทบัญญัติที่มาตราคือไปนี้กับกฎหมายอื่นว่าด้วยฎีกาให้นำบทบัญญัติในลักษณะ 1 ว่าด้วยอุทธรณ์มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม”

ความหมาย

ความตอนนี้มีความหมายว่า การพิจารณาและการชี้ขาดคดีในชั้นฎีกาต้องอยู่ภายใต้บังคับบทบัญญัติมาตรา 248, 249, 251 และ 252 ซึ่งเป็นบทบัญญัติโดยเฉพาะสำหรับการพิจารณาและชี้ขาดคดีในชั้นฎีกา นอกจากนี้แล้วมาตรานี้ยังให้นำบทบัญญัติในลักษณะ 1 ว่าด้วยอุทธรณ์ คือบทบัญญัติตั้งแต่มาตรา 223 ถึง 246 มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม และเนื่องจากมาตรา 246 โยงไปให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการพิจารณาและการชี้ขาดคดีในศาลชั้นต้นมาใช้โดยอนุโลมด้วย ฉะนั้นในการพิจารณาและการชี้ขาดคดีในชั้นฎีกาจึงอาจนำบทบัญญัติในภาค 2 ลักษณะ 1 และ 2 ตั้งแต่มาตรา 170 ถึง 222 มาใช้ได้เช่นเดียวกัน

การใช้บทบัญญัติโดยอนุโลม

การนำบทบัญญัติในชั้นอุทธรณ์ก็ดี ในชั้นศาลชั้นต้นก็ดีมาใช้โดยอนุโลม หมายความว่าอย่างไร?

หมายความว่านำมาใช้เท่าที่พอจะใช้กันได้ โดยจะต้องพิจารณาว่ามีบทบัญญัตินั้น ๆ ในลักษณะฎีกาแล้วหรือไม่ ถ้ามีอยู่แล้วก็ไม่จำเป็นต้องนำบทบัญญัติในชั้นอุทธรณ์มาใช้อีก คงใช้บทบัญญัติในลักษณะฎีกาที่มีอยู่แล้วโดยตรง แต่ถ้าในชั้นฎีกาไม่มีบทบัญญัติเช่นว่านั้นจึงจะนำมาอนุโลมใช้ดังนี้ เช่น การถอนฟ้องฎีกา ในชั้นฎีกาไม่มีบทบัญญัติในเรื่องการถอนฟ้อง ย่อมนำบทบัญญัติในมาตรา 175 มาใช้ในชั้นฎีกาโดยอนุโลมได้ เป็นต้น